

WSTĘP

Prezentowana publikacja daje przegląd różnorodności wątków i nurtów badawczych z dziedziny rozwoju lokalnego i regionalnego obecnych w krajowych ośrodkach akademickich.

W części pierwszej, monografia zawiera teksty skupiające się na:

- Terytorializacji polityki rozwoju w perspektywie europejskiej i w powiązaniu z konkurencyjnością miast i regionów. Europejski wątek badawczy reprezentuje także praca poświęcona międzynarodowej integracji gospodarczej traktowanej jako megatrend rozwoju. Powyższe współgra z propozycją ścieżek metodologicznych prospektywnych studiów regionalnych.
- Endogenicznym modelu rozwoju terytorialnego. W odniesieniu do obszarów wiejskich model ten zastosowano do gospodarki żywnościowej oraz do sieciowania rozwoju lokalnego obszarów wiejskich. W szerszy nurt endogenicznego rozwoju lokalnego wpisuje się e-mobilność, *smart cities* oraz próba poszukiwania równowagi między różnymi konceptami kształtującymi współczesne miasto. Problematyka endogenicznego rozwoju terytorialnego została także ujęta w odniesieniu do usług komunalnych i systemu katastralnego.
- Pierwszą część prezentowanej monografii zamyka opracowanie poświęcone kapitałowi społecznemu jako determinancie rozwoju terytorialnego w różnych skalach przestrzennych.

Druga część publikacji zawiera prace studialne prowadzone w wybranych polskich miastach i regionach. Zaznaczają się w nich koncentracja treści opracowań na studiach strategicznych i projektowych poświęconych:

- Potencjałowi rozwojowemu województw ujętemu ze względu na poziom koncentracji, innowacyjność oraz asymetrię tego potencjału w przekroju miast.
- Strategiom rozwoju byłych miast wojewódzkich Polski Wschodniej oraz partycypacji społecznej jako metodzie pozwalającej na uzgodnienie ustaleń koncepcyjno-programowych zawartych w strategiach rozwoju dużych miast.
- Angażowaniu kapitału inwestycyjnego w realizacji projektów rozwojowych na obszarach miejskich przez podjęcie inicjatywy Jessica, zastosowanie instrumentu zintegrowanych inwestycji terytorialnych i prezentację regionalnego systemu ekoinwestycji.
- Polityce mieszkaniowej krajowej i lokalnej, postrzegania miasta jako dobra wspólnego, przebudowie centrum śląskich miast oraz identyfikacji dysproporcji w poziomie efektywności działań lokalnych jednostek terytorialnych.

Odrębny charakter mają dwa końcowe opracowania poświęcone kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, ich kombinacji i synergii dla wyznaczenia kodu

genetycznego rozwoju i ścieżek badawczo-rozwojowych. Są one efektem dwóch specjalnie zorganizowanych sesji eksperckich.

W świetle zaprezentowanych opracowań rodzi się konkluzja, że rozwój lokalny i regionalny konkretnego kraju wymaga zaangażowania intelektualnego badaczy, polityków i praktyków posługujących się zróżnicowanym repertuarem koncepcji i metod. Poprzez studia przypadków i próbę ich ogarnięcia, w sposób wyraźny ujawnia się znaczenie kontekstu czasu i miejsca, który zaważa na celowości i użyteczności stosowanych pojęć, podejść i narzędzi.

Prezentowane w tej publikacji Studiów autorskie prace, są swego rodzaju pierwszym przybliżeniem do syntezy stanu badań nad rozwojem lokalnym i regionalnym w wymiarze poznawczym i praktycznym. Można powiedzieć, że profil i zawartość przedkładanego Odbiorom tomu Studiów znajdzie liczny krąg czytelników z różnych ośrodków akademickich oraz profesjonalistów z miast i regionów, dla których przygotowano studia przypadków.

Andrzej Klasik

Florian Kuźnik